

Srednja šola

»Mladi za napredek Maribora 2019«

36. srečanje

TEKSTILNI MOZAIK

Raziskovalno področje: Umetnost

Inovacijski predlog

Avtor: TAJA FREŠER

Mentor: CVETKA HOJNIK, KSENIJA PLAZL

Sola: SREDNJA ŠOLA ZA OBLIKOVANJE MARIBOR

Število točk: 155

Mesto: 1 PROSTOR ZA NALEPKO

Priznanje: srebrno

Maribor, 2019

Srednja šola

»Mladi za napredek Maribora 2019«

36. srečanje

TEKSTILNI MOZAIK

Raziskovalno področje: Umetnost

Inovacijski predlog

PROSTOR ZA NALEPKO

Maribor, 2019

KAZALO

KAZALO SLIK.....	4
POVZETEK	5
ZAHVALA.....	6
UVOD	7
1 TEORETIČNI DEL.....	8
1.1 Mozaik.....	8
1.2 Krpanka	8
1.3 Tekstilni mozaik	9
2 EKSPERIMENTALNI DEL	12
2.1 Idejne skice	12
3 METODOLOGIJA DELA	21
3.2 Uporabljeni materiali.....	24
KALKULACIJA STROŠKOV	30
4 REZULTATI.....	31
5 DISKUSIJA/RAZPRAVA.....	32
6 DRUŽBENA ODGOVORNOST.....	32
7 ZAKLJUČEK	33
8 PRILOGE	34
VIRI IN LITERATURA.....	34

KAZALO SLIK

Slika 1: Mozaik v Pompejih in sodobni mozaik.....	8
Slika 2: Klasična krpanka	8
Slika 3: Primer tekstilnega mozaika.....	9
Slika 4: Rdeč kvadrat	10
Slika 5: Rumen trikotnik z črnim vzorcem	10
Slika 6: Slika matematičnega pravokotnika.....	10
Slika 7: Slika trapeza	11
Slika 8: Skica modela, sprednja in zadnja stran.....	12
Slika 9: Skica modela, sprednja in zadnja stran.....	13
Slika 10: Skica modela, sprednja in zadnja stran.....	13
Slika 11: Skica modela, sprednja in zadnja stran.....	13
Slika 12: Skica modela, sprednja in zadnja stran.....	13
Slika 13: Skica modela, sprednja in zadnja stran.....	14
Slika 14: Skica modela, sprednja in zadnja stran.....	14
Slika 15: Skica modela, sprednja in zadnja stran.....	15
Slika 16: Skice izbranih modelov	16
Slika 17: Skica modela 1	17
Slika 18: Skica modela 2	18
Slika 19: Skica modela 3	19
Slika 20: Tehnična skica modela 1 in 2	20
Slika 21: Tehnična skica modela 1	20
Slika 22: Tehnična skica modela 3	21
Slika 23: Osnovni in zmodeliran krov hlač.....	22
Slika 24: Osnovni krov bluze.....	23
Slika 25: Osnovni in zmodeliran krov krila	23
Slika 26: črna podloga in brušen poliester	24
Slika 27: siv in črn til	25
Slika 28: poliester s potiskom kače kože in besedila.....	25
Slika 29: črna in srebrna čipka.....	25
Slika 30: poliester s potiskom pikic in lakiran poliester	25
Slika 31: raven šiv	26
Slika 32: milimetrski šiv	26
Slika 33: obšivni šiv	26
Slika 34: Skica vzorca na plašču	27
Slika 35: Kroj spodnjega dela plašča z vzorcem	27
Slika 36: Del plašča iz sestavljenih kosov.....	28
Slika 37 Zmodeliran krov zgornjega dela plašča:	28
Slika 38: Šivanje všitkov na podlogi plašča	29
Slika 39: Sestavljanje zgornjega in spodnjega dela plašča	29
Slika 40: Sestavljanje izkrojenih delov za korzet	30
Slika 41: Nabiranje tila.....	30
Slika 42: Končna podoba izdelanega modela spredaj in zadaj.....	32

POVZETEK

Idejo za inovacijski predlog sem dobila na terenskih vajah na Nizozemskem. Različne zanimivosti na stavbah in njihovi detajli so me navdihnili za izdelovanje mozaika. Ta je v originalu iz barvnih kamnitih ali steklenih ploščic različnih oblik, ki so pritrjene z vezivi na površino. Mozaike so izdelovali že 3000 let pred našim štetjem na Bližnjem Vzhodu. Postopek dela mozaika sem prilagodila tako, da sem uporabila različne tekstilne materiale in oblike likov ter naredila primerjavo različnih tekstur in oblik v arhitekturi. Med seboj sem spajala različne oblike in ustvarjala abstraktno kompozicijo. Tako dobljeno likovno delo sem uporabila na različnih kosih oblačil.

ZAHVALA

Posebna zahvala pri tem projektu gre moji mentorici, ki je hkrati tudi moja učiteljica modnega oblikovanja, saj mi je ves čas stala ob strani in podpirala moje ideje. Prav tako grejo zahvale tudi mojim staršem, ki so mi omogočili finančno pomoč.

UVOD

V nalogi, ki vam jo bom predstavila, sem si zastavila več ciljev. Izpostavila bi najpomembnejša in sicer:

1. Hotela sem narediti vzorec iz blaga, ki bi ga lahko uporabila na različnih kosih in mestih oblačil.
2. Ustvariti kolekcijo oblačil za ženske in moške ter uporabiti isto obliko monumentalnega tekstilnega izvora.

Pri procesu razvijanja inovacijske ideje sem si ogledala veliko različnih mozaikov, ki so me znova in znova navdihovali pri izdelavi celotne kolekcije.

S to nalogo sem želela tudi pokazati, da so stare tehnike spajanja tekstila lahko zanimive tudi v današnjem svetu mode.

Inovacijski predlog sem razdelila na dva sklopa in sicer:

- teoretični del, v katerem sem podrobneje predstavila in opisala mozaik in krpanko in oblike, ki sem jih uporabila tudi likovno teoretično analizirala,
- praktični/ eksperimentalni del, kjer sem opisala celoten postopek izdelave.

1 TEORETIČNI DEL

Ob skiciranju različnih arhitekturnih oblik sem naletela na težavo, saj sem hotela v enem kosu upodobiti več različnih arhitekturnih oblik, ki pa so bile tudi iz različnih materialov, izhajale so iz različnih zgodovinskih obdobij oz. slogov in imele so različne lastnosti. Tako sem naletela na mozaik, ki pa sem ga kasneje izvedla kot krpanko, da sem idejo lahko izvedla v moji stroki.

1.1 Mozaik

Mozaik so figuralne ali ornamentalne slike, ki so izdelane iz kamnitih ali steklenih ploščic, te so lahko različnih barv ter oblik in so na površino pritrjene z vezivi. Izdelovali so jih že 3000 let pr.n.št. na Bližnjem vzhodu. Tam so jih prevzeli Grki in Rimljani, kateri so jih uporabljali za okrasitev tal, Bizantinska umetnost pa za izdelovanje slik na stenah in v arhitekturi.

Slika 1: Mozaik v Pompejih in sodobni mozaik

Vir:https://www.google.si/search?biw=1366&bih=657&tbs=isch&sa=1&ei=F4oFXM2-H4WWIwShqKzwDw&q=sodobni+mozaik&oq=sodobni+mozaik&gs_l=img.3...2889.5983..6951...0.0..0.120.1286.11j3....2..1....1..gws-wiz-img.....0j35i39.2M6yBx2e6Xl#imgdii=6n8tSqGjweamcM:&imgrc=05wZoAxZfsy5qM:

1.2 Krpanka

Po legendi so korenine prvih krpank- patchworka povezane s čaščenjem Bude, ki mu revni sloji prebivalstva niso zmogli pokloniti več kot le koščke svile. Iz teh so kasneje sešili preprogo. Zgodovina potrjuje dejstvo, da so začetniki patchworka Amiši, švicarski priseljenci v Novem svetu, gospodarni Amishi pa so različne tekstilne dekoracije sestavljeni v geometričnem zaporedju po vzorcih in barvah.

Slika 2: Klasična krpanka

Vir:

https://www.google.si/search?q=klasi%C4%8Dna+krpanka&source=lnms&tbs=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj_ubLWtiTfAhVDXBoKHe-vBKMQ_AUDigB&biw=1366&bih=657#imgrc=4Acg0FmjBV2dKM:

Tudi danes izdelovalci krpank pri svojem delu uporabljajo tekstilne ostanke, pa naj gre za klasično pravokotniško obliko izdelave tekstilne slike ali pa za svobodno neformalno varianto apliciranja tekstila na slikarski temeljnik. Pri slednjem industrijsko izdelani ostanki tkanin večinoma ne zadoščajo idejnim predstavam avtorjev, zato jih le-ti pogosto sami barvajo in doslikujejo.

Ustvarjalci svoje tekstilne aplikacije podlagajo in tako ustvarjajo različne relieve, črto svinčnika pa velikokrat zamenja igla šivalnega stroja, s katero avtorji »rišejo« po tekstilnih materialih ter ustvarjajo ples drobnih vzorcev, spiral, vodoravnih ali navpičnih rastrov.

Kot vsa umetniška dela pa tudi krpanke pripovedujejo o avtorjevem drugem jazu, so projekcija, projekt in vizija, moč, svoboda in hkrati tudi ujetost med sloje vidnega in nevidnega v življenju in delu.

1.3 Tekstilni mozaik

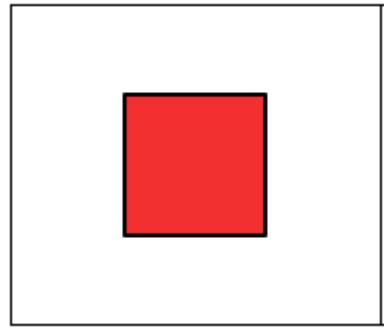

Slika 3: Primer tekstilnega mozaika

Vir: <https://www.pinterest.com/pin/231653974563761798/>

V tekstilnem mozaiku, ki sem ga ustvarila, sem uporabila različne geometrične oblike, kot so:

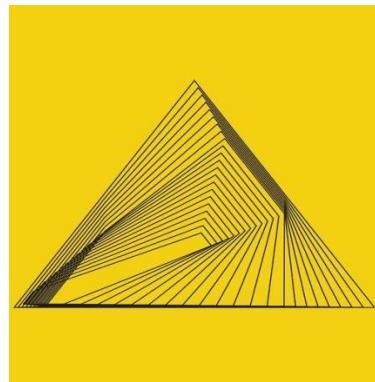
- kvadrat,	- trikotnik,	- romb,
- pravokotnik,	- trapez,	- paralelogram,...

Slika 4: Rdeč kvadrat

Vir: https://uciteljska.net/kvizi/HotPot/KJE_SE_NAHAJA/4_Desno_levo.htm

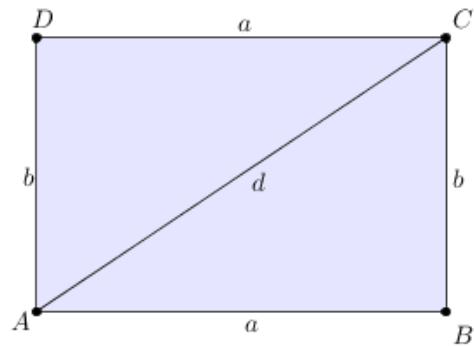
Kvadrat – je prav tako pravokotnik, ki ji pripada rdeča barva in je ena izmed osnovnih oblik, iz katere izhajajo vsi geometrijski liki.

Slika 5: Rumen trikotnik z črnim vzorcem

Vir: <https://www.pinterest.com/pin/382946774536775122/>

Trikotnik - je prav tako pravokotnik, ki ji pripada rumena barva in predstavlja svetost oziroma duhovnost.

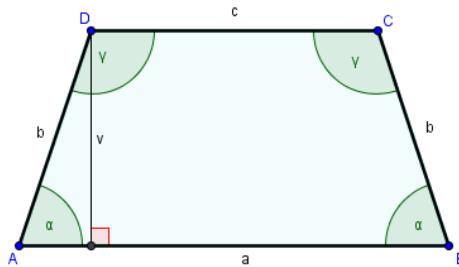

Slika 6: Slika matematičnega pravokotnika

Vir: <https://www.iucbeniki.si/vega3/325/index6.html>

Pravokotnik – njemu ne pripada nobena barva, saj izhaja iz dveh pravokotnik trikotnikov enakih velikosti, ali pa ga lahko tudi sestavimo iz dveh enakih kvadratov.

Slika 7: Slika trapeza

Vir: <http://www.nauk.si/materials/5143/out/#state=1>

Trapez – je oranžne barve , dobimo ga iz dveh pravokotnih trikotnikov in kvadrata, ki je enake višine kot trikotnika.

Te oblike na nas delujejo trdo, grobo, ostro in hladno, kar pa nasprotuje značilnostim oblikam človeškega telesa, ki ponazarjajo mehkobo, dinamičnost, toploto,...

Uporabljene barve so črna, siva in bela, ki jim drugače lahko rečemo tudi brezbarvne/nebarvne barve. Vse imajo enako lastnost, da so hladne barve, kar jih tudi lepo poveže z oblikami, ki sem jih izbrala za izdelavo mozaika.

Črna barva – je barva dramatičnosti, skrivnostnosti, nečesa neznanega. Daje nam občutek elegance, varnosti in zaščite, zaradi česar se počutimo bolj sproščene in samozavestne. Pooseblja moč, nadzor, disciplino, zaradi česar pa lahko deluje tudi zastrašujoče, neprijazno in nedostopno.

Siva barva – ni ne črna, ne bela ampak je nekakšen prehod med obema. Bolj kot se približuje črni, bolj postaja dramatična in skrivnostna. Nikoli pa ni barva glamourja, saj je običajna nevtralna barva, ki predstavlja sproščanje, neodločnost in kompromis.

Bela barva – je barva popolnost. Je ravnovesje barvnega spektra, kar pomeni da ima dobre in slabe lastnosti. Je privlačna, nevtralna, v nekaterih kulturah pa jo lahko povezujemo s smrtjo.

Skoraj ves teoretični del je povzet po različnih, knjižnih in spletnih virih, ki so navedeni na koncu naloge. Celoten eksperimentalni del pa je sestavljen oz. povzet po mojem dosedanjem znanju in pomoči moje mentorice.

2 EKSPERIMENTALNI DEL

Na podlagi literature, ki sem jo proučila in opisala, sem se odločila za izvedbo treh modelov (slika 8 do 15) iz izdelane kolekcije katera združuje 9 modelov. Za izbrane modele sem naredila tehnične skice, ki so predstavljene na slikah od 20 do 22. Ker pa v nalogi lahko predstavim samo en model sem se odločila da vam opišem izdelavo modela na sliki 17.

2.1 Idejne skice

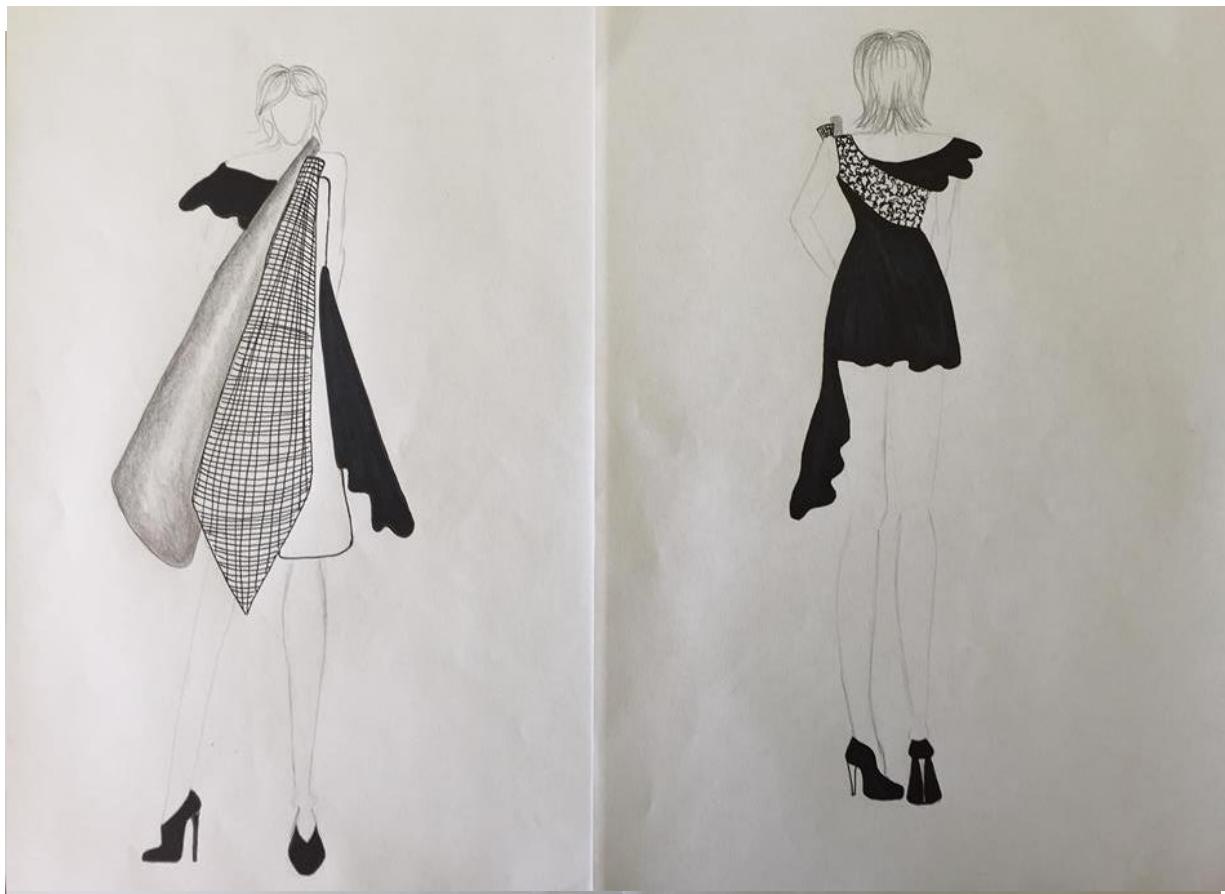
Ideje za to kolekcijo sem dobila na terenskih vajah na Nizozemskem, kjer sem z vsakim novim obiskom muzejev in različnih mest svoje skice samo nadgrajevala. Navdihnilo so me različni detajli in oblike povsod po mestih. Stvari oziroma predmete, kateri so me navdihnili, sem tudi stilizirala do te mere, da si več niso bile podobni. Nato sem se s pomočjo mentorice, njenih komentarjev in korektur, odločila katere skice bom uporabila v kolekciji.

Idejne skice so predstavljene na naslednjih fotografijah, od slike 8 do slike 16.

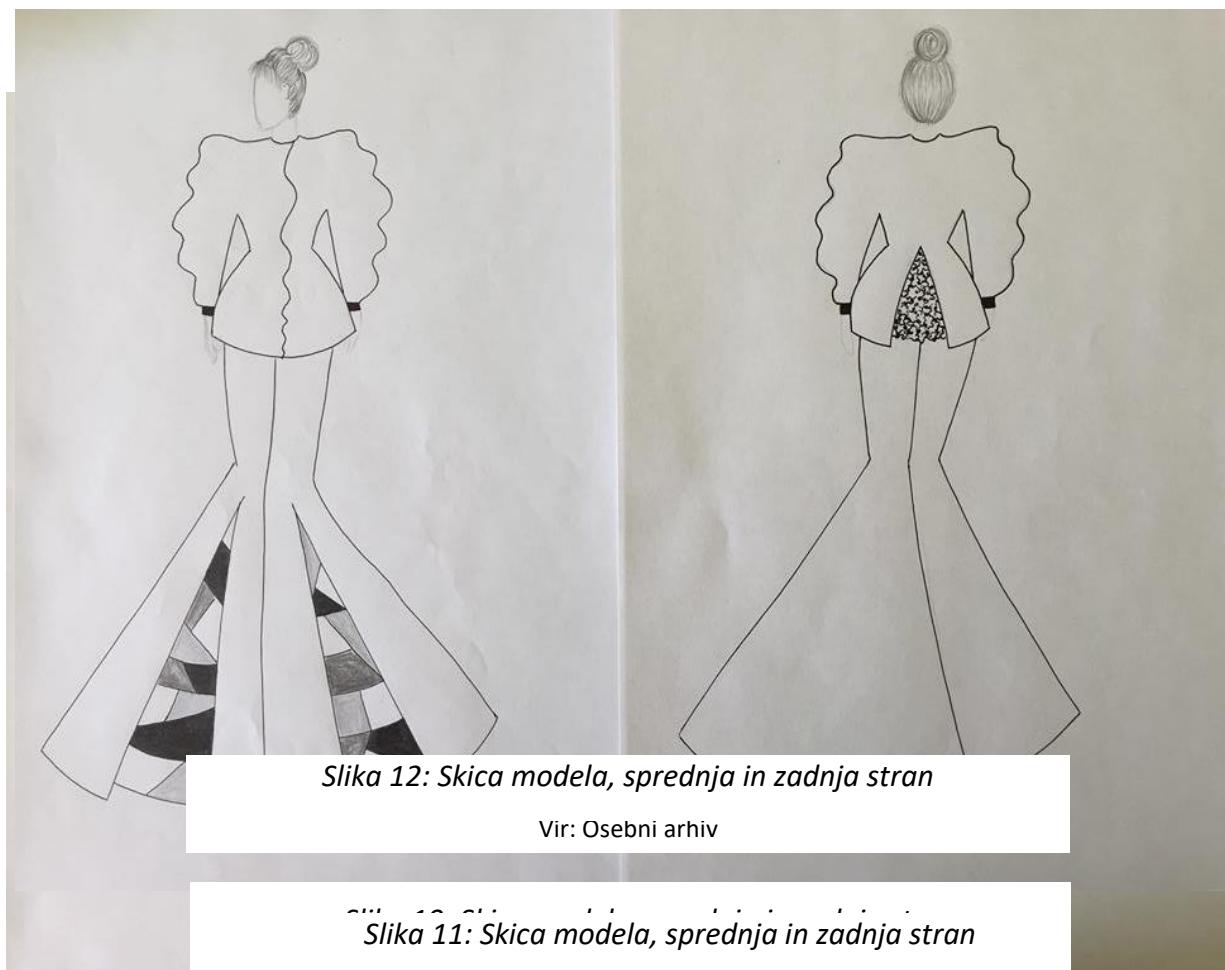
Slika 8: Skica modela, sprednja in zadnja stran

Vir: Osebni arhiv

Slika 9: Skica modela, sprednja in zadnja stran

Vir: Osebni arhiv

Slika 12: Skica modela, sprednja in zadnja stran

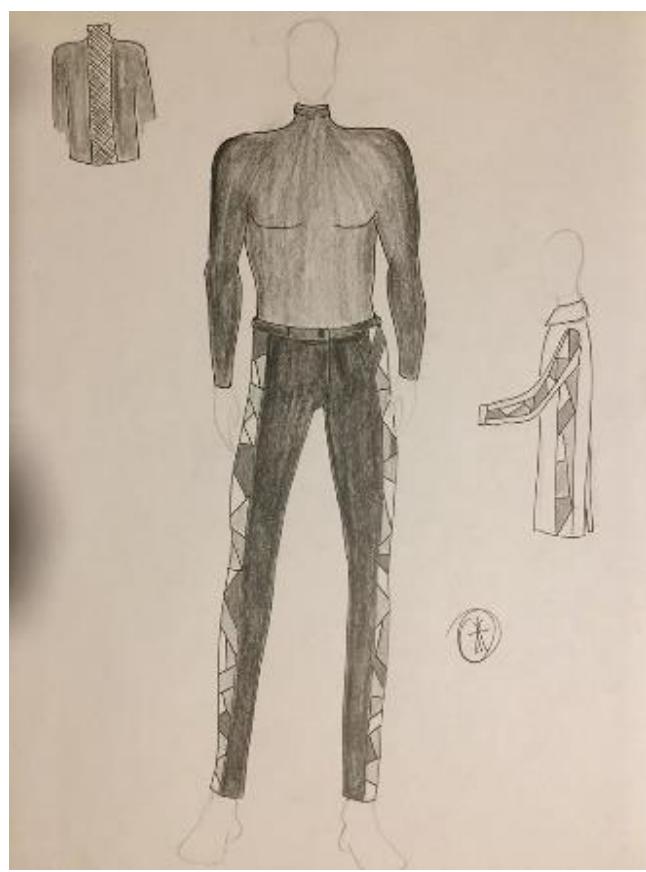
Vir: Osebni arhiv

Slika 11: Skica modela, sprednja in zadnja stran

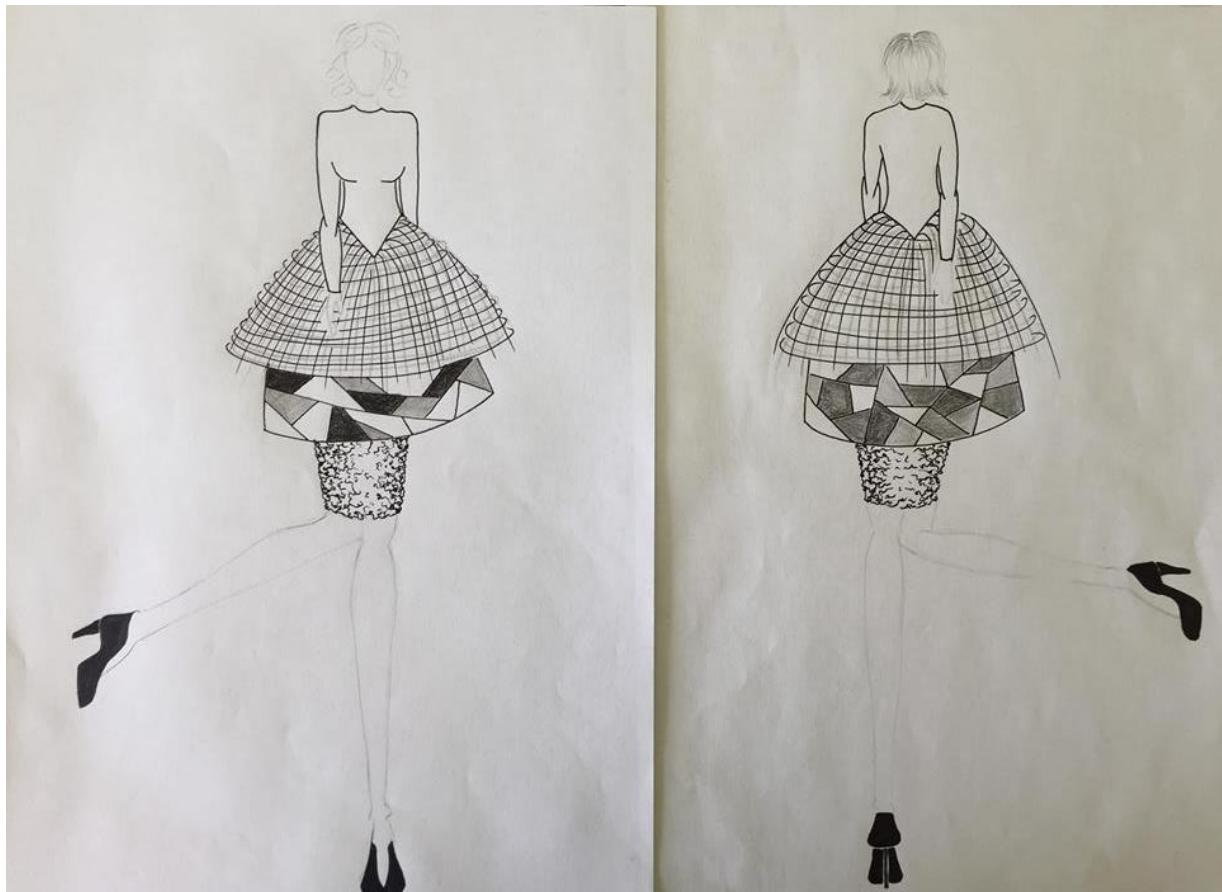
Slika 14: Skica modela, sprednja in zadnja stran

Vir: Osebni arhiv

Slika 13: Skica modela, sprednja in zadnja stran

Vir: Osebni arhiv

Slika 15: Skica modela, sprednja in zadnja stran

Na podlagi
kolekcije

Vir: Osebni arhiv

končne
sem se

odločila za tri modele, katere sem kasneje tudi realizirala in iz skic naredila končni izdelek.
Izdelane modne kreacije bom podrobneje predstavila v naslednjih odstavkih.

Slika 16: Skice izbranih modelov

Vir: Osebni arhiv

Slika 17: Skica modela 1

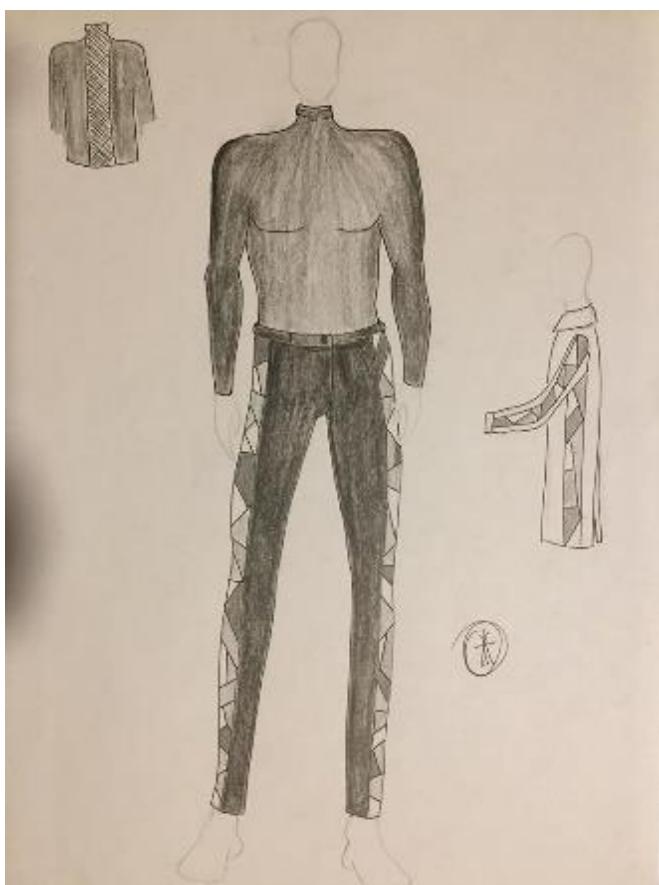
Vir: Osebni arhiv

Opis modelov:

Model 1: sestavlja korzet, krilo in plašč. Korzet je narejen iz črne čipke in osnove - kožnega blaga, za trdnost pa ima vstavljene kosti, katere so na skici predstavljene kot črne črte. Korzet ima srčast izrez z naramnicami in sega do bočne linije, na zadnji strani ima po hrbtni dolžini zašito skrito zadrgo. Krilo je sestavljeno iz dveh delov. Srebrne čipke, ki je a-simetrična, njene dolžine lokov niso enako dolge, njena širina je enaka bočnemu obsegu. Drugi del krila pa predstavlja krilce iz črnega ter sivega tila, ki je nabran in sega od bokov do tal. Zgornji del krilca je prav tako enake širine kot širina bočnega obsega, kasneje po dolžini pa se razširi. Obe krilci sta med seboj pritrjeni in imata na zadnji strani vstavljeno 20cm dolgo skrito zadrgo. Plašč, ki prav tako sega do tal pa je sestavljen iz geometrijskih oblik (te sem opisala v poglavju 2.3 Tekstilni mozaik). Oblike so črne, sivomodre in različnih odtenkov sive barve. Lahko bi rekli, da je plašč sestavljen iz dveh večjih delov, ki sta povezana med seboj, in sicer zgornjega dela, ki predstavlja bluzo, ter sega do bokov. Drugi večji del pa predstavlja spodnji del plašča, ki se od bokov do tal enakomerno razširi, in je narejen po kroju močno zvonastega krila.

Model 2: sestavljata bluza in krilo. Bluza je narejena iz elastičnega belega blaga in ima dolge rokave z manšetami, katere predstavljajo krpanko, tako kot ovratnik majice, ki ima na zadnjem strani skrito zadrgo. Bluza ima od pasu navzdol narejene a – simetrične volančke, ki od pasu navzdol padajo, postopoma v diagonali, proti bočni liniji. Med bluzo in krilom ima na vsaki strani obliko, iz črnega in sivega – svetlečega tila, ki je podobna elipsi. Oblika sega skoraj do kolen in poudari ženske boke. Črno krilo ima klasično višino pasu in sega vse do sredine spodnjega dela nog - meč. Na desni strani ima visok razporek ,ki sega od dolžine krila do sredine stegna. Prav tako ima na desni strani skrito zadrgo, ki poteka skozi pas 20 cm nasproti všitku. Notranji del krila je podloženo s črno podlogo. Spodnji del krila pa krasí črna čipka. Dekorativni del outfita pa predstavlja pokrivalo oz. klobuk. Ta je sestavljen iz treh elips, ki so različne barve (črne, bele sive), in krogla iz črnega tila, ki je na levi strani pokrivala. Med kroglo in prvo elipso pa lahko vidimo tudi čipko.

Slika 19: Skica modela 3

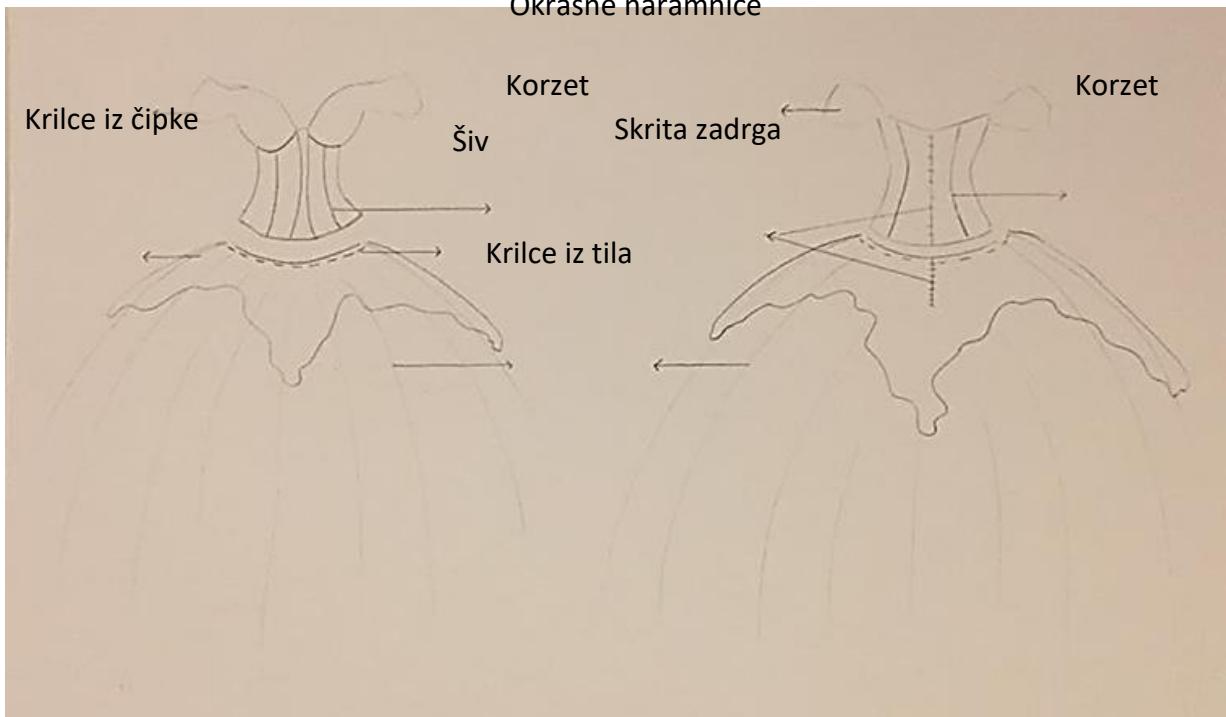
Vir: Osebni arhiv

Model 3: predstavlja moški model, ki je tudi edini v izbrani kolekciji. Majica je narejena iz črnega elastičnega materiala, tako se lažje prilega oblikam telesa, ima dolge oprijete rokave. Bluza ima 10 cm visok ovratnik, ki je rahlo naguban. Na zadnji strani vidimo 15 cm širok pas iz črne mreže, ta sega od zgornjega dela ovratnika do dolžine majice, ki se konča v bočni liniji. K zgornjemu delu sodi tudi bel plašč, ki v dolžino sega do sredine stegen. Po telesu ni oprijet, prav tako ni oprijet v predelu rokavov, ti so enake širine od ramena do dolžine roke. Ima tipičen moški ovratnik in na zadnjem delu, na sredini, 10 cm visok razporek. Na skici vidimo da je, 7cm širok, pas z mozaikom všit od ramena do dolžine rokava. In drugi izpod pazduhe do dolžine plašča (sredine stegen). Ta pas se nadaljuje v dolžino hlač, kar poveže vse kose oblačil v celoto. Hlače so narejene iz črnega elastičnega jeansa, začnejo se v bočni liniji in končajo malo nad gležnji. Pas hlač je širok 4cm in ima na sprednji strani gumb, ki služi zapenjanju hlač, prav tako kot je temu namenjena tudi 15 cm dolga kovinska zadrga.

Na spodnji sliki lahko vidimo tehnične skice prej opisanih modelov (21 do 23). Tudi te skice so nastale na podlagi prvih idejnih skic.

Naramnice

Okrasne naramnice

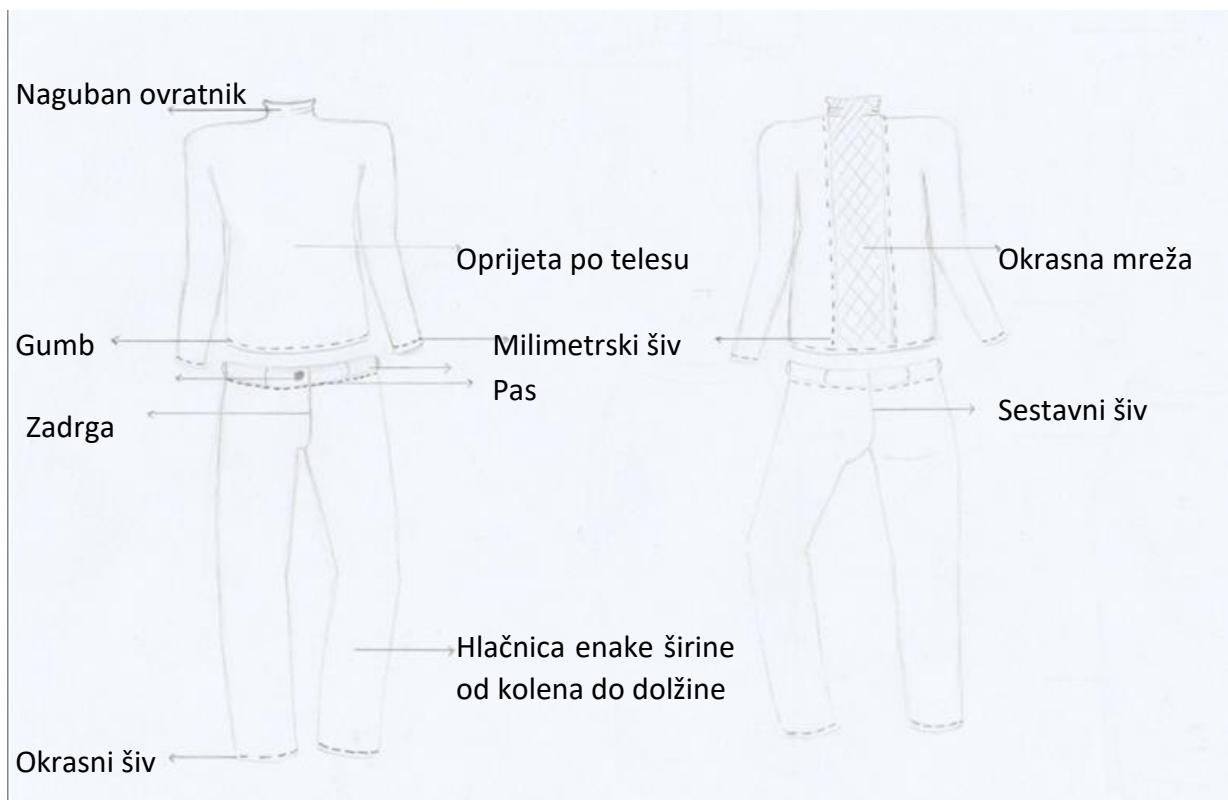
Slika 21: Tehnična skica modela 1

Vir: Osebni arhiv

Slika 20: Tehnična skica modela 1 in 2

Vir: Osebni arhiv

Slika 22: Tehnična skica modela 3

Vir: Osebni arhiv

3 METODOLOGIJA DELA

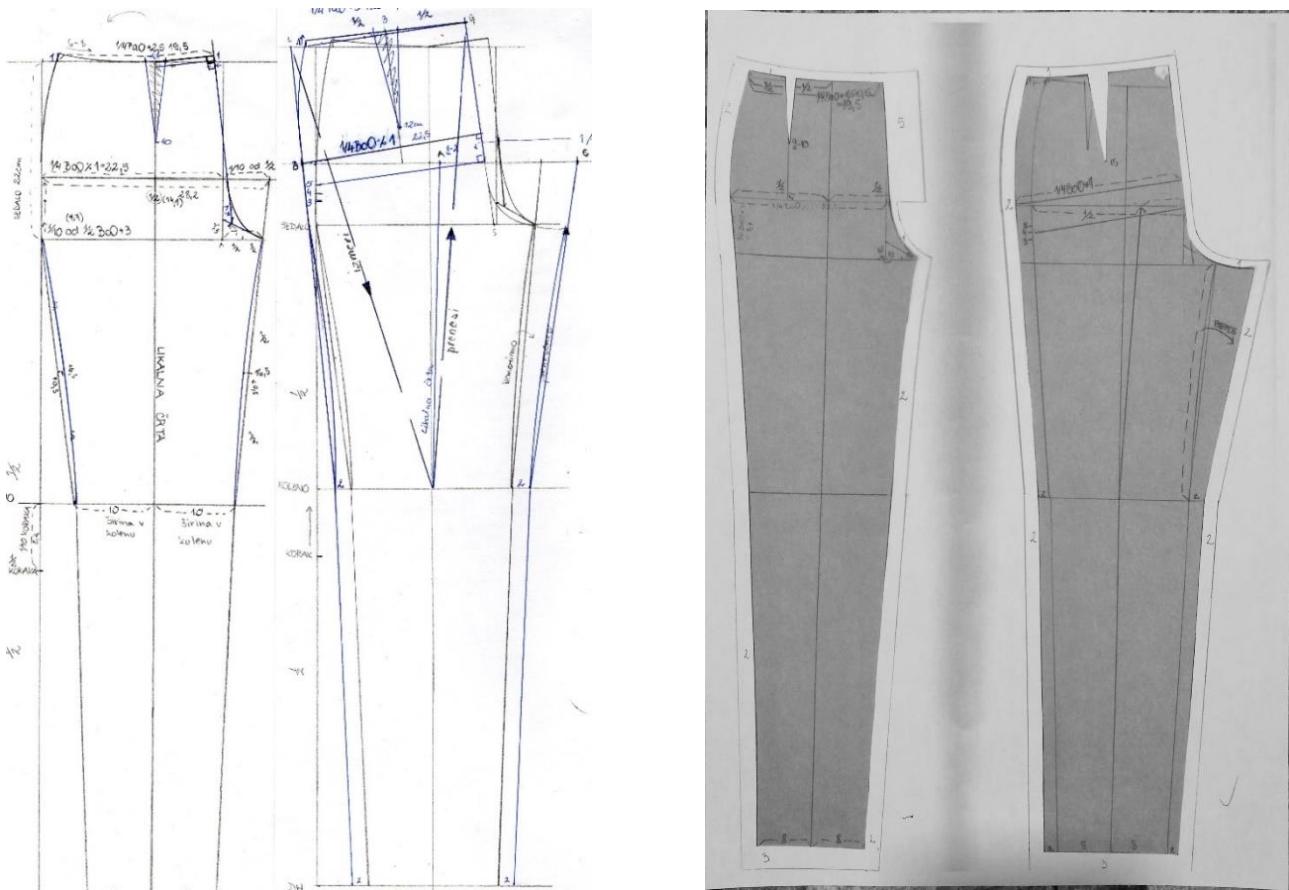
Na samem začetku sem morala pridobiti ustrezne mere za izdelavo izbrane obleke in plašča, saj ta nista narejena po konfekcijskih številkah ampak po meri izbranega modela. Mere modela so zbrane v spodnji tabeli.

Velikost: 38	1/2	1/4	1/8
VT 168	84	42	
PrO 88	44	22	11
PaO 70	35	17,5	
BoO 94	47	23,5	
DR 60			
DM 64			
DH 106			
Sedalo 25			

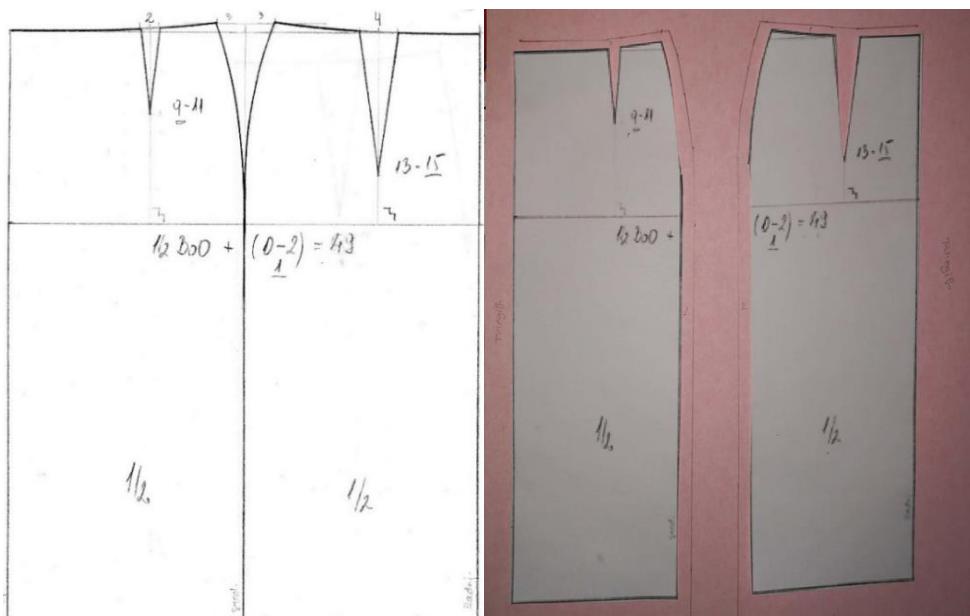
Pridobljene mere so bile podlaga za izdelavo osnovnih krojev, ki jih vidimo prikazane na spodnji skici, nekatere od teh sem kasneje morala zmodelirati, da so dobili končno obliko, kot je bila zamišljena tudi na skici. Osnovni kroji oblačil so predstavljeni na slikah od 13 do 15.

Za izdelavo modelov in modeliranih krojev sem izhajala iz treh osnovnih krojev. Zmodelirani kroji so imeli končno obliko točno tako, kot je bila narisana na idejnih skicah.

Vir: Osebni arhiv

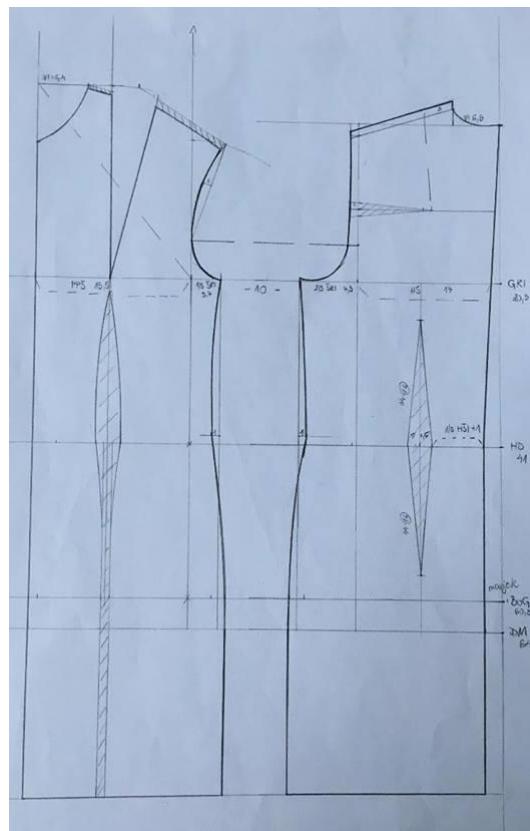

Slika 23: Osnovni in zmodeliran krov hlač

Slika 25: Osnovni in zmodeliran krov krila

Vir: Osebni arhiv

3.2 Uporabljeni materiali

Za izdelavo oblačil sem si izbrala več različnih vrst poliestra. Tako sem krpanko sestavlja iz enakega materiala, ki pa je bil videti drugače in je imel tudi drugačne lastnosti.

Materiali:

Za izdelavo modela sem uporabila naslednje materiale:

- lakiran poliester, ki se je sveti in je zelo raztegljiv (črn),
- poliester s potiskom vzorca kačje kože (črn),
- poliester s potiskom besedila (črn),
- poliester s potiskom pikic, ki se svetijo (sivomoder),
- brušen poliester (siv),
- čipko z vzorcem cvetja (črna in siva) in
- dve vrsti tila (siv in črn), ter
- črno podlogo.

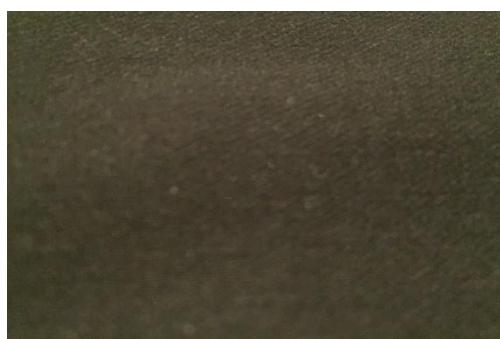
Sekundarni materiali:

Med uporabljene materiale pa prav tako sodi pozamenterija, ki jo v mojem primeru predstavlja:

- zadrga,
- črn in siv sukanec,
- trde palčke za korzet.

Priloženi materiali:

Na naslednjih slikah so predstavljeni glavni materiali.

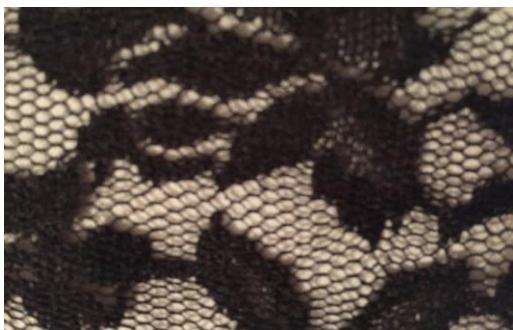
Slika 26: črna podloga in brušen poliester

Vir: Osebni arhiv

Slika 30: poliester s potiskom pikic in lakiran poliester

Vir: Osebni arhiv

Slika 29: črna in srebrna čipka

Vir: Osebni arhiv

Slika 28: poliester s potiskom kačje kože in besedila

Vir: Osebni arhiv

Slika 27: siv in črn til

Vir: Osebni arhiv

3.3 Uporabljeni šivi

Šivi so namenjeni sestavljanju različnih kosov, ti so lahko blago, papir, filc in še veliko drugih stvari. Vsi šivi pa niso namenjeni samo sestavljanju kosov ampak lahko imajo različne pomene in funkcije. Na primer dekorativni šiv, ima namen dekoracije, kar pomeni, da ga napravimo z željo, da neko stvar polepšamo. Poznamo tudi 3-nitni obšivni šiv, kateri ima glavno funkcijo, da blagu preprečuje, da bi se ta cefral. Lahko pa ga uporabimo tudi za sestavljanje različnih kosov, služi pa lahko tudi kot dekorativni šiv.

Raven šiv - je največkrat uporabljen šiv pri šivanju, saj je primeren za skoraj vse vrste blaga. Namenjen je šivanju dodatkov, všitkov, .. Naredimo ga s šivalnim strojem iz igelne in vretenske niti.

Slika 31: raven šiv

Vir: Osebni arhiv

Milimetrski šiv . je največkrat uporabljen pri šivanju robov, lahko služi tudi kot okrasni šiv. Naredimo ga s šivalnim strojem iz igelne in vretenske niti.

Slika 32: milimetrski šiv

Vir: Osebni arhiv

Obšivni šiv (3-nitni) – namenjen je obšivanju oziroma zaključevanju roba blaga, da se ta ne bi razpletal. Primeren za vse vrste blaga in lahko služi tudi kot dekorativni dodatek.

Slika 33: obšivni šiv

3.4 Postopek izdelave modela 1:

Vir: Osebni arhiv

Za vzorec na plašču sem se odločila, da želim simetrično levo in desno stran plašča, kar pomeni, da sem na skici uporabljala enake like, simetrično gledano vzdolž hrbtnih linij plašča. Pomembno pri kasnejši izdelavi krpance (plašča), mi je bilo kombiniranje različnih barv, saj sem želela imeti različno barvno postavitev. Kar pomeni, da se enko barvni kosi blaga niso stikali med seboj.

Slika 34: Skica vzorca na plašču

Vir: Osebni arhiv

Na kroj plašča sem kasneje narisala želen vzorec, katerega sem si že prej skicirala na papir, narisane dele sem kasneje izrezala in tako dobila dele celote oziroma kroja za plašč. Kosi, ki sem jih dobila, so se ujemali z izbranimi liki, ki sem jih opisala v poglavju: 2.3 tekstilni mozaik. Izrezane kose papirja sem polagala na blago in tako začela z krojenjem delov, katerim sem dodala centimetrski dodatek za šiv. Ko sem imela narisane vse dele sem jih nato izrezala in dobila tako rečeno dele plašča. Nekatere od delov je bilo treba ojačati s trdilom, katero je pripomoglo k temu, da se material ni več raztezal, in je omogočalo lažje sestavljanje kosov.

Irezane kose blaga sem začela sestavljati med seboj tako, da sem se v največji meri probala izogniti šivanju kotov. Tako sem večina šivov naredila ravnih, kar mi je tudi omogočalo hitrejše

Slika 35: Kroj spodnjega dela plašča z vzorcem

Vir: Osebni arhiv

sestavljanje in dokončanje modela. Ko sem končala s sestavljanjem sem dobila krpanko z

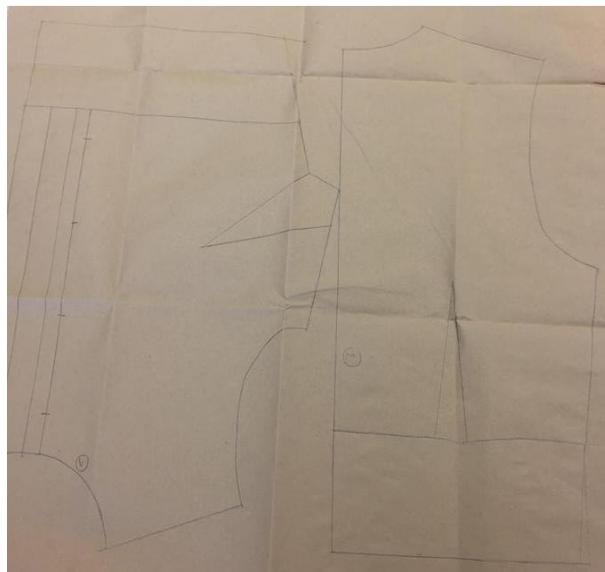
želenim vzorcem in $\frac{1}{4}$ spodnjega dela plašča. Ta postopek sem ponovila še trikrat in tako dobila 4 enake kose. Dobljene kose sem nato sešila med seboj, da sem dobila samo en kos in to je bil cel spodnji del plašča.

Slika 36: Del plašča iz sestavljenih kosov

Vir: Osebni arhiv

Da sem lahko začela izdelovati zgornji del plašča, sem rabila zmodeliran kroj bluze, tega lahko vidimo na naslednji sliki. Ko sem imela ta kroj, sem nanj tako kot na zmodeliran kroj krila narisala zamišljen vzorec. Kose izrezala in ponovila postopek, kot sem ga opisala pri izdelavi spodnjega dela. Z izjemo tega, da sem zadnji del bluze krojila na pregib, tako kot tudi stranske dele. Na sprednjem delu sem morala tudi zašiti dva enako velika všitka.

Slika 37 Zmodeliran kroj zgornjega dela plašča:

Vir: Osebni arhiv

Slika 38: Šivanje všitkov na podlogi plašča

Vir: Osebni arhiv

Ko sem imela oba dela plašča (zgornji in spodnji del), je sledilo sestavljanje plašča. Skupaj sem zašila oba dela in sicer v bočni liniji. S to potezo sem dobila podobo celotnega plašča.

Slika 39: Sestavljanje zgornjega in spodnjega dela plašča

Vir: Osebni arhiv

Sedaj je sledilo izdelovanje podlage, za katero sem uporabila enaka kroja kot za zunanji del plašča, le da ta nista bila razrezana na manjše kose. Podlogo sem krojila tako, da sem položila krajnik na krajnik prava stran blaga je bila na notranji strani) in kroj položila po dolžini blaga. Kose papirja sem na blago pritrdila z bucikami, kar je omogočalo lažje krojenje. Dele krojev sem obrisala in jim dodala potrebne dodatke za šiv. Ko je bilo to končano sem kroje izrezala in jih sestavila s šivi.

Sedaj sem imela zunanji del plašča in podlogo, treba ju je bilo združiti. Oba dela sem obrnila tako, da sta se stikali pravi strani, torej sem videla narobno stran plašča. Okoli in okoli sem, s centimetrskim šivom, po vseh robih skupaj sešila podlogo in zunanji del plašča. Razen na spodnjem delu – dolžini plašča, kjer sem si pustila 10 cm široko odprtino, skozi katero sem obrnila celoten plašč. Tako mi je ostalo še samo, da zaprem luknjo, ki je služila obračanju, zašila sem jo z milimetrskim šivom.

Ponovno je bilo treba izdelati osnovni kroj, sedaj za korzet. Ko sem izdelala kroj, sem ga položila na čipko in skrojila potrebne dele. Te sem sešila med seboj, na zadnjem delu, na sredini, dodala zadrgo in tako izdelala korzet.

Slika 40: Sestavljanje izkrojenih delov za korzet

Vir: Osebni arhiv

Potrebno je bilo izdelati samo še spodnji del večerne obleke, ki je v celoti izdelan iz tila. Sprva je bilo potrebno določiti dolžino črnega in sivega tila, ko sem to naredila sem vsakega posebej nabrala na obseg bokov in ju nato zašila skupaj. Na zadnjem delu sem vstavila skrito zadrgo in tako sem izdelala izbrano kreacijo.

Slika 41: Nabiranje tila

Vir: Osebni arhiv

KALKULACIJA STROŠKOV

Za celoten model, obleke in plašča, sem izdelala tudi tabelo stroškov. V njo sem vključila vse uporabljene materiale in pozamenterijo. Ker pa je delo unikat pa sem v tabelo vključila tudi ceno dela na uro.

Uporabljeni materiali in pozamenterija + delo	KOLIČINA	CENA (€)
---	----------	----------

Lakiran poliester	2 metra	7€/m
Poliester s potiskom kačje kože	2 metra	8€/m
Poliester s potiskom besedila	2 metra	8€/m
Poliester s potiskom pikic	2 metra	7€/m
Brušen poliester	2 metra	6€/m
Čipka	2 metra	10€/m
Sivi til	10 metrov	8€/m
Črn til	15 metrov	7€/m
Podloga	3 metre	2.20€/m
Skrita zadrga 40 cm	1 kos	80 centov
Skrita zadrga 20 cm	1 kos	65 centov
Črn sukanec	3 kosi	7.60€/kos
Siv sukanec	1 kos	7.60€/kos
Palčke za korzet	5 metrov	1€/m
Delo	90 ur	14€/h
Skupaj		1580,45€

4 REZULTATI

Rezultati končnega izdelka in kolekcije so bili dokaj enaki začetni zamišljeni ideji. Med izdelavo sem naletela na manjše težave, s sestavljanjem kosov, zato končni izdelek ni čisto enak kot na skici. S celotno končano kolekcijo in modeli sem zelo zadovoljna, saj sem dosegla želeno, in sicer, da je kolekcija primerna prav tako za ženske kot moške modele. Prav tako se med seboj dopolnjujejo z izbranimi oblikami in podobnimi vzorci, kar pa celotno kolekcijo lepo poveže v izbrano celoto.

Slika 42: Končna podoba izdelanega modela spredaj in zadaj

Vir: Osebni arhiv

5 DISKUSIJA/RAZPRAVA

Opisanega inovacijskega predloga sem se lotila z namenom ustvariti kolekcijo, ki ima en vzorec, kateri bi se ponavljal v različnih količinah in različnih oblikah. Tako bi bilo možno ustvariti kolekcijo, skozi katero teče rdeča nit, katera zajame vsak model posebej in ga poveže v celoto in tako nastane popolna modna kolekcija oblačil.

Težava je bila v tem, da sem hotela ustvariti ženske in moške modele a na oblačilih nisem hotela spremenjati zadanega oz. željenega vzorca. Tako sem morala izbrati primerne oblike za oba spola, prav tako sem morala prilagoditi tudi barvo, da kateri od modelov ne bi preveč izstopal iz celote oz. bi barve bile preveč poženščene, ali pa bi delovale preveč moško in robato. Zato sem se odločila uporabiti večinoma ne barve oziroma belo in črno barvo v različnih mešanih tonih, tako sem dobila velik spekter sivih barv, katere sem različno komponirala v izbran vzorec, v mojem primeru je to krpanka.

Ker pa sem hotela modele med seboj narediti čim bolj različne po oblikah, je nastopila naslednja ovira, saj sem modele zopet morala z nečim povezati med seboj, da ne bi kateri izstopali iz celote. Tako sem izbirala enake materiale, katere sem uporabila na različnih mestih in v različnih oblikah.

6 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Tako kot v vseh projektih, katerih se lotim, sem se tudi tukaj dela lotila odgovorno in z namenom ostati varčna in porabiti čim več kosov, kateri so ostali od prejšnjih projektov. Zato sem se za to projektno nalogu odločila uporabiti krpanko, s katero bi prihranila pri materialu, saj sem za kose lahko uporabila ostanke različnega blaga.

Tako sem na nek način tudi reciklirala z blagom, saj sem že zavrnene kose oz. kose iz katerih ni možno narediti celotnega oblačila, porabila za izbrani motiv. V enem primeru sem te kose uporabila kar na celiem plašču, saj je bilo dovolj odpadnega materiala.

7 ZAKLJUČEK

Izdelave predstavljene naloge sem se lotila z veliko vneme, saj sem že v naprej vedela, da me čaka zahteven izziv. Zelo sem se veselila srečanja s končnim produkтом, saj sem ga izdelovala zelo dolgo. Med samim procesom dela sem se, kot pri vsakem projektu, naučila nekaj novega. Do posebnega izziva in težav je prišlo ravno pri plašču, kar pomeni, da so se stvari morale reševati z veliko kreativnostti. Rada bi poudarila, da je teoretični del inovativnega predloga povzet iz literature po različnih avtorjih, eksperimentalni del z izdelkom pa je nastal po mojih lastnih idejah in zamislih.

Glede na težavnost izdelave izdelka, izdelovanje tekstilnega mozaika (z dodano oblikovno vrednostjo) in izdelavo pravega korzeta ocenujem, da bi lahko bilo oblačilo višjega cenovnega razreda. Prav tako sem prepričana, da je tržno zanimivo in ima potencial. Z ohranjanjem in obujanjem prejšnjih umetnostnih slogov (korzeta) in ponovne uporabe oz. reciklaže pa je kompletno oblačilo dobilo še dodatno dodano vrednost.

8 PRILOGE

VIRI IN LITERATURA

Spletni viri:

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Mozaik> (25.10.2018)

<https://bojanlisjak.wixsite.com/vse-o-barvah/siva-barva> (14.11.2018)

<https://bojanlisjak.wixsite.com/vse-o-barvah/crna-barva> (14.11.2018)

<https://bojanlisjak.wixsite.com/vse-o-barvah/bela-barva> (14.11.2018)

https://www.google.si/search?biw=1366&bih=657&tbs=isch&sa=1&ei=F4oFXM2-H4WWlwShqKzwDw&q=sodobni+mozaik&oq=sodobni+mozaik&gs_l=img.3...2889.5983..6951...0.0..0.120.1286.11j3....2..1....1..gws-wiz-img.....0j35i39.2M6yBx2e6XI#imgdii=6n8tSqGjweamcM:&imgrc=05wZoAxZfsy5qM (14.11.2018)

<http://www.nauk.si/materials/5143/out/#state=1> (18.12.2018)

<https://www.iucbeniki.si/vega3/325/index6.html> (18.12.2018)

<https://www.pinterest.com/pin/382946774536775122/> (18.12.2018)

https://uciteljska.net/kvizi/HotPot/KJE_SE_NAHAJA/4_Desno_levo.htm (21.12.2018)

<https://www.pinterest.com/pin/231653974563761798/> (21.12.2018)

https://www.google.si/search?q=klasi%C4%8Dna+krpanka&source=lnms&tbs=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj_ubLWtITfAhVDXBoKHe-vBKMQ_AUDigB&biw=1366&bih=657#imgrc=4Acg0FmjBV2dKM (21.12.2018)

Knjižni viri:

Krašovec Pogorelčnik, M. Estetika odločanja: Učbenik za izobraževalne programe Tekstilni tehnik in tekstilec. 1. izdaja. Velenje: Pozoj, 1997. Zbirka Učbeniki.

Šuštaršič, N. Likovna teorija. 2.natis. Ljubljana: Debora, 2007.

Butina, M. Mala likovna teorija. 2. natis. Ljubljana: Debora, 2000.

Itten, J. Umetnost barve. Študijska izdaja. Jesenice, 1999.

Smith, A. Šivanje. 1. izdaja. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2014